

ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМОК 1

“Інноваційні технології управління фінансовою діяльністю підприємств в умовах глобалізації”

Антоняк К. О., ст. гр. ФО-41
Стефанів І. Ф., к.е.н., доцент

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розвиток ринкових відносин та процеси формування ринкової економіки, як у сучасній науці державного управління, так і в економічній теорії, наразі тлумачаться не стільки як цілком автономний від держави процес, скільки як спільна активність, у якій держава та органи державної влади беруть на себе обов'язок сформуванню необхідне законодавче поле для підприємницької активності, а також гарантувати ефективні умови для регулювання підприємництва.

Державне регулювання підприємництва є напрямом державної політики, спрямованим на удосконалення правового регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання, недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання та усунення перешкод для розвитку господарської діяльності, що здійснюється в межах, у порядку та способом, що встановлюються Конституцією та законами України [1].

Теоретичні та прикладні дослідження аспектів державного управління та державного регулювання діяльності підприємств в Україні та за кордоном проводили Александрова Н.В., Босик О.В., Васильчак С.В., Гарагонич О.В., Дешко Л.М., Добровольська В.В., Ківалов С.В., Коротенко Н.П., Кравцова Т.М., Лагутін В.Д., Маланчук М.Р., Павлішенко І.Б., Руденко Н.В., Саниахметова Н.А., Стельмашук А.М., Тихомиров Ю.А., Шевченко Я.М., Ямкова І.М. та інші. Цими науковцями сформовані основні аспекти підтримки вітчизняного бізнесу в нашій країні.

Загалом, принципи державної підприємницької політики, як системи заходів щодо підтримки та розвитку підприємництва, включають:

- забезпечення економічної різноманітності та рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання;
- свободу підприємницької діяльності у межах, визначених законом;
- обмеження державного регулювання економічних процесів у зв'язку з необхідністю забезпечення соціальної спрямованості економіки, добросовісної

конкуренції у підприємстві, екологічного захисту населення, захисту прав споживачів та безпеки суспільства і держави;

– заборону незаконного втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у підприємницьку діяльність;

– заохочення підприємництва на основі критеріїв економічної ефективності та соціально-економічної значущості.

Окрім того, основними засобами регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів підприємництва є:

– державне замовлення, державне завдання;

– ліцензування, патентування і квотування;

– сертифікація та стандартизація;

– застосування нормативів та лімітів;

– врегулювання цін і тарифів;

– надання інвестиційних, податкових та інших пільг;

– надання дотацій, компенсацій, цільових інновацій та субсидій.

Методи прямого регулювання використовують з метою безпосереднього контролю держави за економічною діяльністю підприємств. Методи непрямого регулювання використовують з метою формування сприятливого економічного середовища, яке спонукає суб'єктів ринкової економіки діяти в потрібному для держави напрямі. Правові методи використовують з метою створення правового поля функціонування суб'єктів ринку через прийняття законодавчих та нормативних актів, передбачаючи механізми їх реалізації та контролю за виконанням. Серед проблем у системі використання правових методів, на нашу думку, варто виокремити: складність, незрозумілість і часті зміни законодавства; недовіра до законодавчої і виконавчої гілок влади; корупція; подвійне оподаткування тощо.

Адміністративні методи ґрунтуються на силі державної влади і поділяються на заходи заборони, дозволу і примусу.

Економічні методи використовують з метою соціально-економічного розвитку країни. Проте, в умовах ринкової економіки державне регулювання підприємництва не може бути всеохоплюючим і повинно доповнювати ринковий механізм самореалізації. Шевченко Я.М. обґрунтовано доводить, що напрямки державного регулювання економіки повинні, по-перше, окреслювати межі перехідного періоду і не бути визначальними, по-друге, бути підпорядкованими меті обмеження державного регулювання економіки, її заміни на методи ринкового регулювання [2, с. 37].

Надмірне втручання держави в економічне життя пригнічує приватну власність, позбавляє конкурентності, приводячи ринкову економіку до стагнаційних ефектів. Для мінімізації таких негативних наслідків необхідний диференційований підхід до державного регулювання – з врахуванням часу, форм власності, структури товарної продукції, правових основ ринку і цінової

політики, виходячи з конкретних економічних умов, що склалися на цей період на ринку [3, с. 376-388]. Зокрема, на думку Коротенко Н.П., таке втручання не допускається, якщо господарська діяльність не зачіпає передбачених законодавством України прав державних органів щодо здійснення контролю за діяльністю підприємців [4, с. 5]. З такою позицією складно погодитись, адже державне регулювання у сфері підприємництва не можна обмежувати лише контрольними функціями держави.

Література

1. Юридичний журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/>.
2. Шевченко Я.М. Проблеми підвищення ефективності цивільного законодавства у сфері цивільно-правових відносин / Я.М. Шевченко // Концепція розвитку законодавства України. – К.: Інститут законодавства Верховної Ради України, 1996. – С. 36-38.
3. Тихомиров Ю.А. Курс адміністративного права и процесса / Ю.А. Тихомиров. – М., 1998. – 798 с.
4. Коротенко Н.П. Порівняльна характеристика ДРЕ в Україні та країнах ЄС. Державне регулювання підприємництва. Розвиток підприємництва / Н.П. Коротенко // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 2. – С. 4-13.

Бабій Х. І., ст. гр. ФСГм-11
Письменна Т. В., к.е.н.

УПРАВЛІННЯ РУХОМ ГРОШОВИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

У ринкових умовах діяльність підприємств передбачає безперервний рух грошових активів. Грошові активи зумовлюють активізацію суб'єктів господарювання до самофінансування. Вони наявні на етапах придбання товарів, виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, їх продажу й отримання виручки.

Розглядаючи зміст управління рухом грошових активів, треба зазначити, що воно являє собою систему принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних з формуванням, розподілом і використанням грошових коштів підприємства й організацією їх обігу. Точніше, це діяльність з управління грошовими потоками підприємства, тобто управління припливом коштів від усіх видів діяльності (позитивні елементи грошового потоку) та відпливом коштів у результаті оплати витрат на здійснення діяльності (від'ємні елементи грошового потоку) [1, с. 79].

Управління грошовими потоками є одним з найважливіших сегментів фінансової роботи на підприємстві, від ефективності організації якого залежать як поточні результати діяльності, так і майбутні темпи розвитку суб'єкта господарювання.